MUONIO – TORAS-SIEPPI

Inventointi ja kulttuuriympäristöselvitys, 2024

Franck Isoniemi, Nita Lindfelt

Arco Architecture Company Oy

Muonio, Toras-Sieppi

RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN INVENTOINTI JA SELVITYS , 2024

ISBN 978-951-xxx-xxx-3 (pdf)
ISBN 978-951-xxx-xxx-0
ISSN xxxx-xxxx

Työn tekijät: Franck Isoniemi, arkkitehti-Safa; Nita Lindfelt, arkkitehti-Safa

Kannen kuvatiedot: Fig. 001, Toras-Sieppi, EL-kuvat, 2019

Ulkoasu ja taito: Franck Isoniemi

Arco Architecture Company Oy, Kauppurienkatu 24 , 90100 Oulu

MUONIO, TORAS-SIEPPI

RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN INVENTOINTI JA SELVITYS

FRANCK ISONIEMI, ARKKITEHTI-SAFA

NITA LINDFELT, ARKKITEHTI-SAFA

ARCO ARCHITECTURE COMPANY OY, 2024

ARKISTO- JA KUVALUETTELOT

Instituutiot / lyhennykset:

Kansallisarkisto, Helsinki (KAH)
Kansallisarkisto, Oulu (KAO)
Kansallisgaleria (KG)
Maamittauslaitos (MML)
Museovirasto (MV)

Kuvien lähdeluettelo:

Eerik Lehto © ottamia kuvia (EL-kuvat)
Fig. 001, 008, 224.
Franck Isoniemi © ottamia kuvia (FI-kuvat)
Fig. 007, 017-018, 021-027, 029- 031, 033-035, 036-037, 039-046, 048-053, 055-060, 062-068, 070-079, 081-105, 107-120, 122-135, 137, 139-143, 145-146, 148-150, 152-156, 160-161, 166-168, 174-177, 182-185, 187-188, 190, 194, 198-199, 201, 203, 205-206, 210-213, 215, 217-218, 220-223.
Harriniva Oy © ottamia kuvia (HRNV-kuvat)
Fig. 162-164, 169-172, 178-179191, 193, 195-196.
Kansallisgaleria (KG-kuvat)
Fig. 006.
LKYT-keskus (lkyt-kuvat)
Fig. 028, 036.
Maamittauslaitos (MML)
Fig. 002, 004, 009, 019-020, 032, 038, 047, 054, 061, 069, 080, 106, 121, 136, 138, 144, 147, 151, 157, 186, 192, 200, 202, 207-208, 216.
Museovirasto (MV-kuvat)
Fig. 158-159, 165, 173, 180, 189, 197, 204, 209, 214, 219.,

SISÄLLYS

Arkisto- ja kuvaluettelot 4
Sisällys 4
1. Johdanto 6
1.1. Kohde 6
Perustietokortti 6
Kohteen kuvaus yleispiirteisesti 8
1.2. Selvityksen tehtävä ja rakenne 9
1.3. Aineisto 10
2. Historia ja kulttuuriympäristön arvot 11
2.1. Kohteen syntyhistoriaa 11
2.2. Kohteen rakentaminen 12
2.3. Rakennetun ympäristön arvot ja arvio säilynäisyydestä 14
2.4. Käyttöhistoriaa 15
3. Inventointikortit ja rakennetun ympäristön- sekä ulkoarkkitehtuurin ja rakennusosien kuvaus 15
3.1. Toras-Sieppi / vanha pihapiiri 19
3.1.1. RAK 01 Venetalas 19
3.1.2. RAK 02 Lato / varasto 20
3.1.3. RAK 03 Aitta 01 24
3.1.4. RAK 04 Aitta 02 27
3.1.5. RAK 05 Aitta 03 30
3.1.6. RAK 06 Aitta 04 27
3.1.7. RAK 07 Sauna 28
3.1.8. RAK 08 Navetta 30
3.1.9. RAK 09 Lapinkartano 32
3.1.10. RAK 10 Asuinrakennus 38
3.1.11. RAK 11 Tiipiirakennelma 44
3.1.12. RAK 12 Aitta 05 48
3.1.13. RAK 13 Maakellari 49
3.1.14. RAK 14 Aitta 06 50
3.1.15. RAK 15 Aitta 07 / savusauna 51
3.2. Lomakylä 52
3.2.1. RAK 16-18 Saunamökit 1-3 54
3.2.2. RAK 19-23 Takkamökit 4-8 54
3.2.3. RAK 24-25 Hotellihuonemökit 9-10 56
3.2.4. RAK 26 Aitta 08 58
3.2.5. RAK 27 Hevostalli 60
3.2.6. RAK 28-30 AuroraHut lasi-iglut 1-3 62
3.2.7. RAK 31 Kota 63
3.2.8. RAK 32 Laavu 64
3.2.9. RAK 33 Nili / patsasaitta 65
3.2.10. RAK 34 Parkkipaikan aitta 66
3.2.11. RAK 35 Päärakennus 67
3.2.12. RAK 36 Talousrakennus 68
3.2.13. RAK 37 Tiipii 70
3.2.14. RAK 38 Varastorakennus 72
3.2.15. RAK 39 Koirien aitaus ja moderni rakennus 73 74
4. Yhteenveto 75
5. Lähdekirjallisuus 75

1. JOHDANTO

1.1. KOHDE

PERUSTIETOKORTTI	
Kohde	Toras-Sieppi / vanha pihapiiri ja lomakylä
Sijainti	Muonio, Toras-Sieppi, rakennuspaikka 498-401-25-81; 498-401-25-36; 498-401-25-57; 498-401-25-63; 498-401-25-28; 498-401-25-39
Osoite	Torassiepintie 212, 99300 Muonio
Koordinaatit	Keskikoordinaatit P: 7540548, I: 371977
Omistaja ja käyttäjä	Harriniva Hotels & Safaris
Selvityksen tilaaja	Harriniva Hotels & Safaris
Laajuustiedot	39 pieniä rakennuksia
Tutkimuksen suorittajat	Arkkitehdit Franck Isoniemi ja Nita Lindfelt
Kenttätyöaika:	17-19.10.2024; tutkija: Franck Isoniemi
Rakennusajankohta	1800 ja 1900 luvulla rakennettu 1980 ja 1990 rakennettiin lomakylä
Käyttötarkoitus / alue	Toras-Sieppi rakennettiin poro- maatilaksi (1843) 1980- luvun lähtien on toiminut lomailukohteena lomakylän yhteydessä
Käyttötarkoitus / Rak.	Poro- maatila ja 80- luvusta lähtien myös lomakylänä
Rakennussuojelu	Uusi asemakaava on työnalla missä vanha pihapiirin rakennuksen ovat SR- suojattuna Vanhan pihapiirin idän ja lännen puolelle on erityisiä ympäristöarvoa (MY- merkintä)
Muuta tietoa	Toras-Siepin lomakylän topografia ja arkeologiset löydöt viittaavat kivikautiseen asuinpaikkaan Samalla sektorilla löytyy kolme isoa tervahautaa

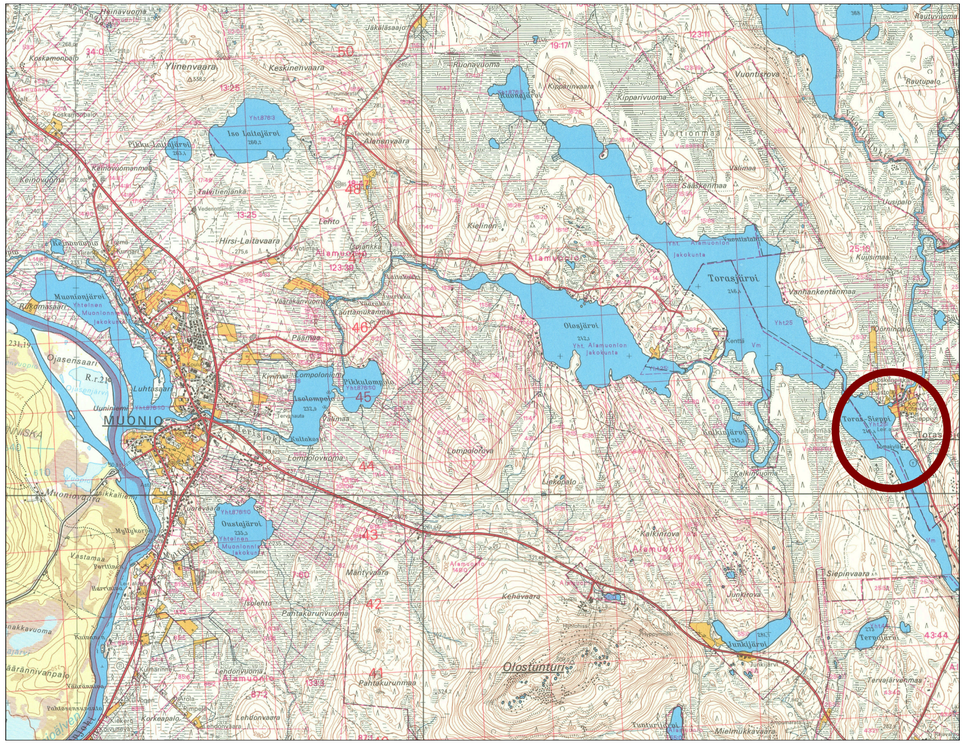

Fig. 002-003:
Suomen kartta
Muonion seutukartta, 1985
MML

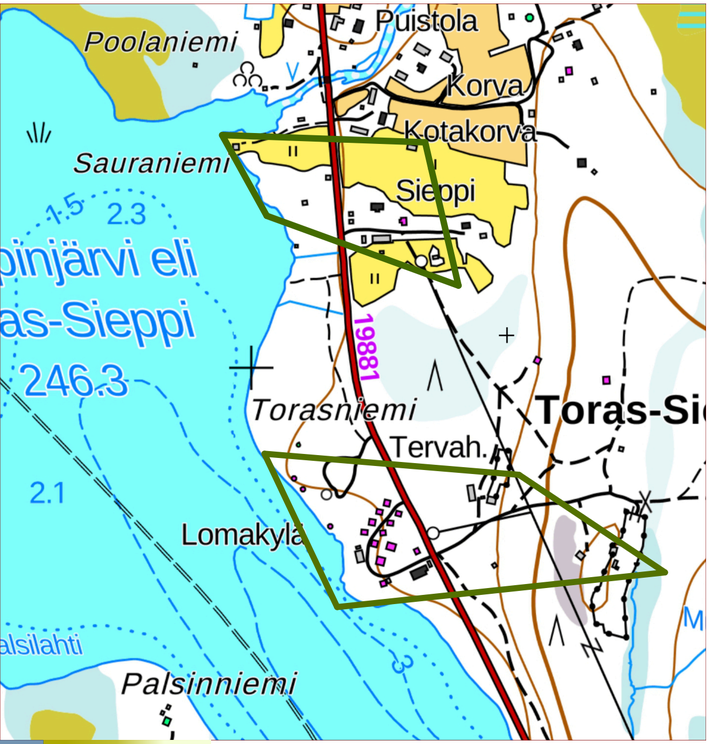

Fig. 004:
Peruskartta, 2024
MML-kuva

Toras-Sieppi sijaitsee noin 10 kilometriä Muoniosta länteen Toras-Siepin järven itärannalla.

Arkeologinen raportti[1] viittaa, että alueella on luultavasti asuttu jo kivikauden aikana, sillä paikka on otollinen kalastukseen ja asumiseen: joki joka laskeutuu järveen.

Paikalle ei päässyt autolla ennen 1950- lukua, joten on ollut nopeinta ja helpointa liikkua paikasta toiseen vesitse.

Veneistä muodostui näin arvokkaita kalastus- ja kulkuvälineitä ja niistä pidettiin hyvää huolta. Veneille rakennettiin pyöröhirrestä harvarakenteinen säilytyskatos eli talas Sauraniemen kärkeen. Se suojasi kuluttavalta auringolta ja sateelta ja toimii samalla Toras-Siepin alueen ”porttina”.

Vähän matkaa rannasta on vanha pihapiiri, joka on toiminut porotilana samassa suvussa ainakin vuodesta 1843 lähtien. Pihasta hehkuu 1930- luvun tunnelma ja päärakennuksesta on tehty museo, jossa aika on pysähtynyt.

Noin puoli kilometriä vanhasta pihapiiristä etelään on rakennettu yhtenäinen lomakylä 1980- ja 1990 luvuilla järven rannalle. Rakennuskanta on pääosin hirrestä toteutettu. Vuosien varrella on kokonaisuutta täydennetty heterogeenisin rakennuksin.

1 – Vesa laulumaa, Toras-Sieppi, ranta-asemakaava-alueen arkeologinen inventointi, 2024

1.2. SELVITYKSEN TEHTÄVÄ JA RAKENNE

Muoniossa on käynnissä Toras-Siepin ranta-asemakaavahanke. Kaava-alue on kooltaan noin 170 ha ja sijaitsee Toras-Siepin kylässä. Hanketta toteuttaa Harriniva Oy.

Tornionlaakson museo on 13.4.2024 pidetyssä kaavoitusta koskevassa viranomaisneuvottelussa edellyttänyt kaava-alueen rakennetun kulttuuriympäristön selvitys- ja inventointityön. Oleellista oli heidän mielestänsä se seikka, että LKYT- inventoinnin aikana oli jäänyt pari rannan puolella olevaa pihapiirin rakennusta (venevaja ja varasto) inventoimatta ja ne olisi tärkeää saada mukaan.

Johdannon jälkeen on käsitelty paikan kulttuuriarvot ja historia. Toras-Sieppi on osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (Ounas- ja Pallastunturien maisemat. Koko alueella on harvinaisen arvokkaita näkymiä.

Kahteen osaan jaettu inventointiosuus käsittelee 39:ää rakennelmaa:
Kohteen pohjoisessa osassa sijaitsevat vanha rakennuskanta (15 rakennelmaa) ja arvokas kulttuuriympäristö ja maisema.
Etelän puolella löytyy merkkejä kivikautisesta asutuksesta, tervahautoja ja moderni lomakylä (24 rakennelmaa).

Kulttuuriympäristöselvityksen ja inventoinnin ovat koonneet Arkkitehdit Franck Isoniemi ja Nita Lindfelt.

↑ **Fig. 005:**
Asemakaavaluonnos, 2024

1.3. AINEISTO

Fig. 006:
Eero Järnefelt
Rakennuksia rannalla
Muonio, 1929
Kansallisgaleria
Valokuva: Hannu Pakarinen

Tätä selvitystä varten on tutkittu ja valokuvattu rakennusta ja sen ympäristöä inventointikäynneillä. Lisäksi selvitystä varten on käyty läpi niitä koskevaa saatavilla olevaa kirjallisuutta sekä piirustus- ja valokuva-arkistomateriaalia.

Tärkeimpiä kirjallisia lähdeteoksia ovat olleet Tornionlaakson historia I ja II (Tornionlaakson kuntien historiakirjatoimikunta). Arkistosta löytyy hyvin niukasti tietoa ja kenttätutkimuksia on hyvin harvassa yleensä Lapissa ja erityisesti Toras-Siepin alueella.

Vanhat alkuperäiset piirustukset eivät ole tiedossa.

Paikka on silti säästynyt toisesta maailmansodasta toisin kuin itse Muonio, jonka saksalaiset joukot sytyttivät palaamaan vetäytyessään Sturmbock:n linjalle syksyllä 1944. Syy löytyy siitä, että Toras-Siepille ei ollut autotietä, ja näin alue säästyi saksalaisten joukkojen tuhopoltolta.

Muutama vanha valokuva löytyi Lapinkartanorakennuksesta ja Suomen ilmakuvan arkistosta on tehty kysely. Valitettavasti käsittelyaika on sen verran pitkä (2-6 kk) että mahdollista materiaalia ei voitu käyttää.

Fig. 007:
Rakennuksia rannalla
Toras-Sieppi, 2024
FI-kuvat

2. HISTORIA

2.1. KOHTEEN SYNTYHISTORIA

Kuten arkeologiset löydöt[2] osoittavat asutus kaavoitusalueella löytyy juurensa jo kivikaudelta. Toras-Siepin topografia vasta kirjaimellisesti ihanteellisiin olosuhteisiin jotka Markku Torvinen mainitsee esitellessään kivikauden asuinpaikkoja: "Asuinpaikat näyttävät keskittyvän, ..., joissa joki laskee järven. Enemmän virtaavan veden tuntumaan sijoitettu asuinpaikka oli kalastustasilmällä pitäen edullisessa asemassa. Samalla tavoin suosittuja paikkoja näyttävät olleen järvien luusuat ja jokien varsilla kohdat, joissa sivujoki laskee pääuomaan".[3]

Kerran hyväksi havaittu asuinsija on pyyntikierron merkeissä otettu uudelleen käyttöön jopa vuosituhannesta toiseen.[4] Näin kävi Toras-Siepilla ja leirintäalueeseen kuuluu myös kaksi painannetta, jotka voivat liittyä asuinsijaan[5].

Fig. 008:
Jerisjoki laskeutuu
Toras-siepin järveen
Taustallla venetalas
EL-kuvat, 2019

2, 5 – Vesa laulumaa, Toras-Sieppi, ranta-asemakaava-alueen arkeologinen inventointi, 2024
3 – Markku Torvinen, Enontekiön asuinpaikat, s.189-190, 1982
4 - Tornionlaakon historia I, s.112, 1991

2.2. KOHTEEN RAKENTAMINEN

↓ **Fig. 009:**
Pitäjän kartta, 1845
MML-kuvat

6 – Tornionlaakon historia I, s.127, 1991
7 – Vesa laulumaa, Toras-Sieppi, ranta-asemakaava-alueen arkeologinen inventointi, 2024

↑ **Fig. 010:**
Kartta, 1872
VK-kuvat

Pronssikaudella ihmisväki väheni huomattavasti. Todennäköisesti siirryttiin osittain kivikaudelta rautakaudelle, sillä löytöjä on hyvin niukasti.[6] Pyyntikuopat ja syvennykset viittaavat siihen, että kalastajasaamelaisten asuttivat hyvin todennäköisesti Toras-Sieppiin laskevien jokien ja mahdollisesti itse järven rantoja. [7] Ajoitus ilman kunnon tutkimustyötä ja kaivoksia jää arvelun varaan. Saamelaiset väistyivät sitä mukaan, kun suomalaiset asettuivat pohjoiseen Tornionlaaksoa pitkin (1500–1600 luvulla).

↓ **Fig. 011:**
Kartta, 1899
VK-kuvat

↑ **Fig. 012:**
Kartta, 1906
VK-kuvat

Toras-Siepin paikan nimi löytyy hyvin varhain kartoista ja tärkeä tie kulki aikoinaan sitä kautta. 1800- luvulla kyseinen tie väistyi, kun etelämpänä uusi tie (nykyisellä reitillä) otettiin käyttöön. Uuden tien myötä vanhan käyttö hiipui ja 1900- luvun alussa tietä Toras-Siepille ei ollut enää, kulku tapahtui enimmäkseen vesitse. Tien katoaminen pelasti käytännössä rakennuskannan saksalaisten tuhopoltolta syksyllä 1944.

↓ **Fig. 013:**
Kartta, 1926
VK-kuvat

↑ **Fig. 014:**
Kartta, 1944
VK-kuvat

Vuoden 1845 pitäjän kartasta löytyy naapurissa olevat Kotakorvan rakennukset joen varrella. Torassiepin porotila on saatujen tietojen mukaan perustettu vasta vuonna 1843. 1800- luvun päärakennus ei ole säilynyt, sillä se tuhoutui 1930- luvulla ja Lapinkartano rakennettiin 1937. Tietoa ei ollut mahdollista varmistaa tutkimuksella tämän selvityksen yhteydessä.

↓ **Fig. 015:**
Kartta, 1963
VK-kuvat

Fig. 016:
Kartta, 1971
VK-kuvat

Suurin osa vanhan pihapiirin rakennuksista on peräisin 1900 luvun alkupuoliskolta. Ainoastaan tien varrella olevat punaiset aitat on rakennettu toisen maailmansodan jälkeen ja 1980- luvulla on toteutettu nykyään raunioina olevat kotarakennelmat.

Lomakylää alettiin toteuttaa Toras-Siepin eteläpuolelle 1980- luvun alussa. Vuosien saatossa rakennuksia on säännöllisesti tehty lisää ja alue on täydentynyt.

2.3. RAKENNETUN YMPÄRISTÖN ARVOT JA ARVIO SÄILYNEISYYDESTÄ

Vanha pihapiiri ja sen ympäristö ovat harvinaisuus nykypäivänä, sillä suurin osa Lappia paloi toisen maailmansodan lopussa, kun Saksan joukot vetäytyivät Norjan suuntaan syksyllä 1944. Muonio paloi lähes kokonaan (26-30.10.1944). Kahta aittaa lukuun ottamatta kaikki rakennukset ovat ennen sotaa rakennettuja. Ainoa poikkeus on navetan keskiosa, joka on alkuperäistä rakennusta jäljitellen toteutettu uudisosa. Sen ulkovuoraus matkii hirttä hyvin hämäten, mutta betoninen sokkeli on anakroninen.

Rakennusten yleinen kunto antaa aihetta huoleen: lähes kaikki niistä ovat joko maan varassa, niiden sokkeli on hyvin matala tai kuten päärakennuksessa, sokkeli muodostaa vettä keräävän tason ja altistaa alahirret laholle. Samoin vesikatosten ja katosten kunto on huolestuttava. Alkuperäinen katemateriaali oli vanhojen kuvien perusteella luultavasti päre. Nykyään rakennuksissa vallitsee hyvin kirjava ja heterogeeninen materiaali- ja sävy-yhdistelmä: huopaa, bitumipaanua, aaltopeltiä, puulankkua sekä peltiä ja väreinä punainen, musta sekä vihreän harmaa.

Fig. 017:
Vanha pihapiiri pohjoisesta katsottuna
FI-kuvat, 2024

Heloitukset, ovenkahvat, ovet ja ikkunat ovat usein alkuperäisiä ja kokonaisuus hehkuu aitoutta kunnosta huolimatta. Lapinkartano, joka toimii museona, on loistava ikkuna autenttiseen menneisyyteen.

Lomakylä puolestaan on hyvä esimerkki 80-luvun lomailuajatuksesta ja kokonaisuus vaikuttaa alkujaan olleen yhtenäinen. Sittemmin aluetta on täydennetty erityylisin rakennuksin vailla sopeutumistavoitetta.

Fig. 018:
Lomakylän ranta
FI-kuvat, 2024

Hyvä esimerkki on päärakennus, jossa muita julkisivuja on täydennetty laadultaan vaihtelevilla laajennuksilla, ja länsijulkisivu on säilynyt tyylikkäänä alkuperäisessä asussaan. Lopputulos on heterogeenin kokonaisuus, joka vanhenee huonosti.

Alueen luonto on joen suusta aina lomakylälle asti harvinaisen hienoa ja herkkää. Etenkin venetalaan ympäristö on maisemallisesti hyvin arvokas. Vanhojen aittojen kohdalla olleet aidat, joka jäsensivät peltoja rannalle päin, ovat kuvista päätellen kadonneet ja pelloilla on taipumus kasvaa umpeen.

2.4. KÄYTTÖHISTORIA

Vuonna 1843 porotilaksi perustetun Toras-Siepin vanha pihapiiri on säilynyt samassa suvussa ja sen toiminta on pysynyt ennallaan porotilana. Sama koskee yksittäisiä rakennuksia: sauna toimii yhä saunana, asuinrakennuksessa asutaan, ja navetassa pidetään eläimiä. Aino poikkeus on päärakennus, joka on museoitu. Aika on siellä pysähtynyt menneisyyteen. Vielä merkityksellisempää on, että rakennuksiin tehdyt muutokset ovat suhteellisen vähäisiä: se antaa niille yhtenäisen hengen.

Lomakylä vastaanottaa turisteja edelleen kuten 40 vuotta sitten.

3. INVENTOINTI JA RAKENNETUNYMPÄRISTÖ- SEKÄ ULKOARKKITEHTUURI JA RAKENNUSOSIEN KUVAUS

3.1. TORAS-SIEPPI / VANHA PIHAPIIRI

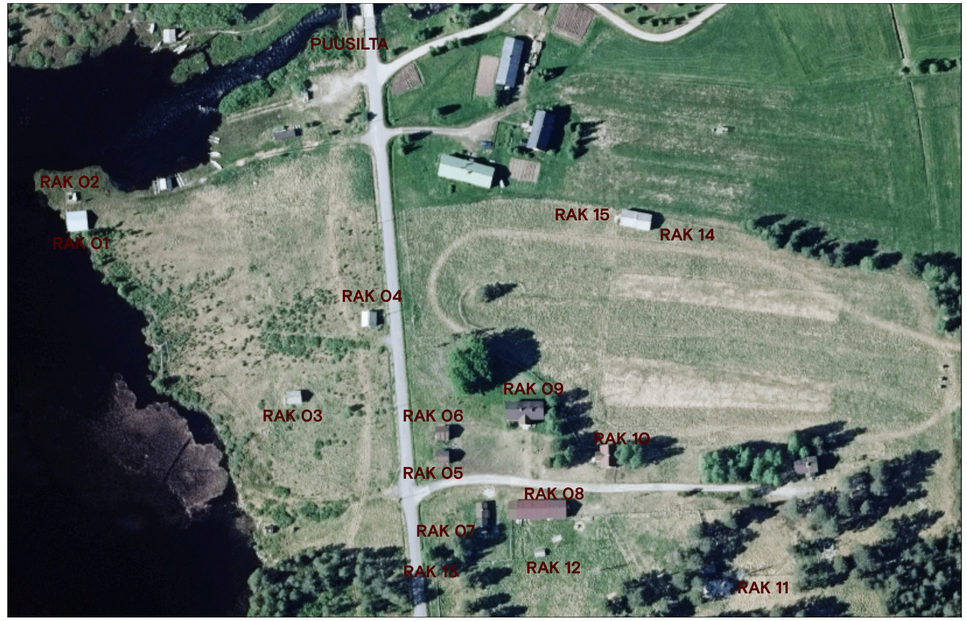

Fig. 019:
Rakennelmien sijainnit
Kuvan pohja: MML

3.1.1. RAK 01 Venetalas

Fig. 020:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Talas tarkoittaa seuraavia: rantaan veneitä, verkkoja ja muita vesillä liikkumiseen liittyviä tarvikkeita varten rakennettu katos tai suoja. Talaalla viitataan usein kevyempään rakennelmaan kuin venevaja.

Sisään ajettava venetalas sijaitsee niemenkärjessä Sauraniemessä ja on osittain veden päälle rakennettu. Veneellä pääsee itäpuolelta suoraan sisälle käyntiaukon kautta ja kolmella muulla sivulla on tasoja kalastusveneiden säilyttämiseen. Yksikerroksinen, sokkeliton hirsirakennus (mahdolliset nurkkakivet eivät ole näkyvissä tai ovat veden alla) on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 01 Venetalas**
Nykyinen käyttö:	Venetalas
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide, sisämitat: 7550 x 6700 mm
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	ei ole
Runko:	Pyöröhirsi, ämmännurkka, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Harva pyöröhirsi, käsittelemätön / päätykolmiot pystylaudoitus
Katemateriaali:	Maalamaton RST- peltikatto
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Osittain veden päälle rakennettu sisään ajettava venetalas *Ovi- ja ikkunatyypit:* kulkuauko *Tulisijat:* ei ole *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Franck Isoniemi, Ark
Pvm:	15.11.2024

←←Fig. 021:
Etunurka louteeseen
FI-kuvat, 2024

←Fig. 022:
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

←←Fig. 023:
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

←Fig. 024:
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

Runko- ja pääasiallisena julkisivumateriaalina on käsittelemätön harva pyöröhirsi, salvostyyppeinä ämmännurkka ja pitkänurkka. Päätykolmioiden aukot on verhottu pystylaudoituksella. Katettu käyntiaukko on ainoa aukotus rungossa. Vanhojen kuvien perusteella idän julkisivun kyljessä on ollut pieni rakennelma. Se on nyt kadonnut, samoin kuin pitkospuut tai laituri, joka mahdollisti pääsyn kulkuaukolle.

Perinteinen loiva harjakatto oli luultavasti alun perin pärekatto kuten muilla alueen rakennuksilla (ennen toista maailmansotaa otettujen kuvien perusteella). Nykypäivänä suhteellisen uusi peltikatto suojaa rakennusta.

Sen erikoisuutena on nurkan linnunpönttöä muistuttava aihe.

→ **Fig. 025:**
Mela
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 026:**
Lännen päätyseinä
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 027:**
Perinteiset veneet
FI-kuvat, 2024

←←**Fig. 028:**
Idän seinämän varasto
On yhä paikaillaan
LKYT-kuvat

←**Fig. 029:**
Kalaverkko
FI-kuvat, 2024

←**Fig. 030:**
Pönttö
FI-kuvat, 2024

←←**Fig. 031:**
Idän päätyseinä
FI-kuvat, 2024

3.1.2. RAK 02 Lato / varasto

Fig. 032:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Lato / varasto sijaitsee niemenkärjessä Sauraniemessä. Yksikerroksinen, sokkeliton pyöröhirsirakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen ja on toiminut aiemmin kalastusvarausteiden varastona.

Sittemmin harjakatto on romahtanut, jäljellä on harva käsittelemätön pyöröhirsirunko, jossa salvostyyppeinä ämmännurkka ja pitkänurkka.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 02 lato**
Nykyinen käyttö:	hylätty. Toiminut kalastusvarusteiden varastona
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	ei ole
Runko:	Pyöröhirsi, ämmännurkka, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Harva pyöröhirsi, käsittelemätön
Katemateriaali:	Puulankku
Katon muoto:	Harja (romahtanut)
Kuistin muoto:	
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Pieni latotyyppinen rakennus *Ovi- ja ikkunatyypit:* Harva vaakalaudoitus ovi *Tulisijat:* ei ole *Erityishuomiot:* Raunio / Rakennus on vähitellen häviämässä
Historia:	
Tallentaja:	Franck Isoniemi, Ark
Pvm:	15.11.2024

Fig. 033:
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

Fig. 034:
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

Fig. 035:
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

↑ **Fig. 036:**
ELY- keskuksen inventointi
Jolloin katto oli yhä paikaillaan
LKYT-KUVAT

Fig. 037:
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

3.1.3. RAK 03 Aitta 01

Aitta sijaitsee Toras-Siepin ranta-alueella hieman Sauraniemestä kaakkoon. Yksikerroksinen käsittelemätön vinoseinähirsirakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen ja toimii nykyään varastona.

Nurkkakivet ovat uponneet maahan ja alahirret ovat siksi nykyään maanvaraisia. Rungossa on salvostyyppinä käytetty pitkänurkkaa. Harjakaton materiaalina on käytetty puulankkuja. Itäpäädyssä on pystylauta-liukuovi sisääntuloaukkoa peittämässä ja sen yläpuolella liukuluukulla peitetty ikkuna-aukko. Muut sivut ovat umpinaiset.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 03 Aitta**
Nykyinen käyttö:	Varasto
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Nurkkakivet / uponneet maahan
Runko:	Vino hirsirunko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Hirsi, käsittelemätön
Katemateriaali:	Puulankku
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Perinteinen aitta *Ovi- ja ikkunatyypit:* Pystylauta liukuovi ja liukuluukku sen päällä *Tulisijat:* ei ole *Erityishuomiot:* Rakennus on käytännössä maanvarainen ja alahirret altistuvat kosteudelle
Historia:	
Tallentaja:	Franck Isoniemi, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← **Fig. 038:**
Rakennuksen sijainti
Kuvan pohja: MML

→ **Fig. 039:**
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 040:**
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 041:**
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 042:**
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 043:**
Sisäkuva idän seinä
FI-kuvat, 2024

← **Fig. 044:**
Sisäkuva pohjoisen seinä
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 045:**
Sisäkuva lännen päätyseinä
FI-kuvat, 2024

← **Fig. 046:**
Sisäkuva nurkka lounaasen
FI-kuvat, 2024

3.1. 4. RAK 04 Aitta 02

Fig. 047:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Aitta sijaitsee Torassiepintien varressa, hieman Sauraniemestä kaakkoon. Yksikerroksinen, pinnaltaan käsittelemätön hirsirakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen ja toimii nykyään varastona. Paksu lankkulattia on yhä paikalla.

Nurkkakivet ovat uponneet maahan ja alahirret ovat siksi nykyään maanvaraisia. Harjakaton materiaalina on käytetty puulankkuja. Rungossa on salvostyyppinä käytetty pitkänurkkaa. Toisessa päädyssä on sisääntuloaukko ja sen yläpuolella liukuluukulla peitetty ikkuna-aukko. Sisääntuloaukossa on pariliukuovet pystylaudasta.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 04 Aitta**
Nykyinen käyttö:	Varasto
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Nurkkakivet / uponneet maahan
Runko:	Hirsi runko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Hirsi, käsittelemätön
Katemateriaali:	Puulankku
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Perinteinen aitta *Ovi- ja ikkunatyypit:* Pystylauta liukuovi ja liukuluukku sen päällä *Tulisijat:* ei ole *Erityishuomiot:* Rakennus on käytännössä maan varassa ja alahiiret alistuvat kosteudelle Paksu lankkulattia on yhä paikalla
Historia:	
Tallentaja:	Franck Isoniemi, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← **Fig. 048:**
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

← **Fig. 049:**
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 050:**
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

← **Fig. 051:**
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

Fig. 052:
Aitta toimii rekkivarastona
FI-kuvat, 2024

Fig. 053:
Kattorakenteet
FI-kuvat, 2024

3.1.5. RAK 05 Aitta 03

Aitta sijaitsee Torassiepintien varressa, lähellä päärakennusta ja navettaa. Kaksikerroksinen, punamaalattu hirsirakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen ja toimii nykyään varastona. Nurkkakivet ovat uponneet maahan ja alahirret ovat siksi nykyään maanvaraisia.

Rungossa on salvostyyppinä käytetty pitkänurkkaa, harjakaton materiaalina on punainen huopa. Itäpäädyn sisäänkäyntiovi ja sen yläpuolella olevan ikkunan luukku ovat vaakaverhotut. Länsipäädyssä on kaksiruutuinen lasi-ikkuna kussakin kerroksessa, pohjoissivulla vaakaverhottu käyntiovi.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 05 Aitta**
Nykyinen käyttö:	Varasto
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	2
Sokkeli:	Nurkkakivet / uponneet maahan
Runko:	Hirsirunko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Hirsi, punamaalattu
Katemateriaali:	Huopa, punainen
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Kaksikerroksinen perinteinen aitta *Ovi- ja ikkunatyypit:* Kaksiruutuisia ikkunoita Vaakaverhottu käyntiovia *Tulisijat:* ei ole *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Franck Isoniemi, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← **Fig. 054:**
Rakennuksen sijainti
Kuvan pohja: MML

Fig. 055:
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

Fig. 056:
Sisäkuva, 1. krs
FI-kuvat, 2024

Fig. 057:
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

↑ Fig. 058:
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

← Fig. 059:
Ovilukko
FI-kuvat, 2024

←← Fig. 060:
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

3.1.6. RAK 06 Aitta 04

Fig. 061:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Aitta sijaitsee Torassiepintien varressa, lähellä päärakennusta ja navettaa. Aitta on rakennettu veistetyistä hirsistä toisen maailmansodan jälkeen. Kaksikerroksinen, punamaalattu hirsirakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen ja toimii nykyään varastona. Sisäpuolen inventoiminen oli haasteellista säilytettävän irtaimiston määrän takia. Nurkkakivet ovat uponneet maahan ja alahirret ovat siksi nykyään maanvaraisia.

Rungossa on salvostyyppinä käytetty pitkänurkkaa, harjakaton materiaalina on punainen huopa. Itäpäädyn sisäänkäyntiovi ja sen yläpuolella olevan ikkunan luukku ovat vaakaverhotut. Länsipäädyssä on kaksiruutuinen lasi-ikkuna yläkerroksessa. Pielilaudat ovat valkoiset, myös hirsien päädyt on maalattu valkoiseksi.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 06 Aitta**
Nykyinen käyttö:	Varasto
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	2
Sokkeli:	Nurkkakivet / uponneet maahan
Runko:	Hirsirunko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Hirsi, punamaalattu
Katemateriaali:	Huopa, punainen
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Kaksikerroksinen perinteinen aitta *Ovi- ja ikkunatyypit:* Kaksiruutuiset ikkunat Vaakaverhotut käyntiovet *Tulisijat:* ei ole *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Franck Isoniemi, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← Fig. 062:
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

← Fig. 063:
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

←← Fig. 064:
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

← Fig. 065:
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 066:**
Sisäkuva 1. krs
FI-kuvat, 2024

Fig. 067:
Detalji, grafiitti, 20.4.1980
FI-kuvat, 2024

↓ **Fig. 068:**
Sisäkuva 2. krs
FI-kuvat, 2024

3.1.7. RAK 07 Sauna

Sauna sijaitsee Torassiepintien varressa, navetan vieressä. Punamaalattu, puurunkoinen rakennus on yksikerroksinen ja sisäänkäyntieteinen ulkonee muuten suorakulmaisesta pohjasta. Sokkeli on luonnonkiveä ja julkisivuverhous pystysuuntainen. Harjakaton materiaalina on punaiseksi maalattu aaltopelti, alkuperäinen huopakate on jätetty sen alle. Rakennuksen katolla on yksi tiilestä muurattu piippu.

Sisäänkäyntikatoksen ulko-ovi on pystylaudoitettu ja keltaiseksi maalattu, varaston vastaavasta ovesta on maali hilseillyt pois. Valkopieliset ikkunat ovat kaksi- tai kuusiruutuisia. Eteläpäädyn katoksen vihreä huopakate on romahtanut, pohjoispäädyn katoksessa on punaiseksi maalattu aaltopeltikate. Räystäslaudat ovat valkoiset, kuten myös sisäänkäyntikatoksen oven pielilaudat.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 07 Sauna**
Nykyinen käyttö:	sauna
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Luonnon kiveä
Runko:	Puurunko
Julkisivumateriaali:	Puinen pystyvuoraus, punamaalattu
Katemateriaali:	Aaltopelti, punainen
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Avokuisti, suorakaide
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Hirsinen pihasaunatupa ja varasto *Ovi- ja ikkunatyypit:* Kaksiruutuisia ikkunoita Pystylautaovet *Tulisijat:* Puukiuas, muurattu avotakka *Erityishuomiot:* Rakennuksen takaosa (etelän puolella, varasto) on romahtanut
Historia:	
Tallentaja:	Franck Isoniemi, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← **Fig. 069:**
Rakennuksen sijainti
Kuvan pohja: MML

Fig. 070:
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

↑ **Fig. 071:**
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 072:**
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 073:**
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 074:**
Ulkovarasto (etelässä)
FI-kuvat, 2024

← **Fig. 0745:**
Tuvan ovi
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 076:**
Muurattu avotakka tuvassa
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 077:**
Saunan tupa
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 078:**
Sauna, puukiuas, vesipata
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 079:**
Saunan amme
FI-kuvat, 2024

3.1.8. RAK 08 Navetta

←← **Fig. 080:**
Rakennuksen sijainti
Kuvan pohja: MML

Navetta sijaitsee Torassiepintien varressa, päärakennusta vastapäätä. Punamaalattu rakennus on yksikerroksinen ja pohjaltaan suorakaiteen muotoinen. Se koostuu kahdesta aidosta hirsirungosta, jotka on yhdistetty punaiseksi maalatulla valehirrellä verhotulla, rankarakenteisella keskiosalla. Sokkeli on päätyjen hirsirunkoisissa osissa luonnonkiveä, kun uusittu keskiosa on toteutettu anakroonisella betonisokkelilla. Harjakatto on punaiseksi maalattua aaltopeltiä. Hirsiosien hirret ovat veistettyjä.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 08 Navetta**
Nykyinen käyttö:	Kokoustila / varasto
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Luonnon kiveä ja betonia
Runko:	Hirsirunko
Julkisivumateriaali:	Hirsi, punamaalattu
Katemateriaali:	Aaltopelti, punainen
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Navetta/ aittarakennus *Ovi- ja ikkunatyypit:* Vaakalautaovet *Tulisijat:* ei ole *Erityishuomiot:* Koostuu kahdesta hirsirungosta ja ne yhdistävästä keskiosasta
Historia:	
Tallentaja:	Franck Isoniemi, Ark
Pvm:	15.11.2024

Fig. 081:
Julkisivu pohjoiseen
Idän puoli / hirsirakennus
FI-kuvat, 2024

Fig. 082:
Julkisivu pohjoiseen
Moderni keskiosa / valehirsi / rankaseinä
Anakrooninen betonisokkeli
FI-kuvat, 2024

Fig. 083:
Julkisivu pohjoiseen
Lännen puoli / hirsirakennus
FI-kuvat, 2024

Aiemmin navettana toiminutta rakennusta käytetään nykyään kokoustilana ja varastona. Harjakaton muodostama ullakkotila on myös varastokäytössä. Käymälät sijaitsivat aikoinaan länsisiivessä. Ikkuna- ja oviaukoissa on pääosin valkoiset pielilaudat. Pohjoisjulkisivulla on viisi vaakaverhottua ovea, joista itäisin pariovi ja muut yksilehtisiä. Keskimmäisen oven pinta ja pielilaudat ovat käsittelemättömiä ja säässä harmaantuneita, muut ovet ovat keltaisiksi maalattuja.

Itäjulkisivu on umpinainen ja länsijulkisivussa on kaksi valkopielistä ikkuna-aukkoa, toinen ylhäällä päätykolmiossa ja toinen sen alla seinän suoralla osuudella, molemmat keskitettynä harjan kohdalle. Eteläjulkisivulla on kaksi keltaiseksi maalattua, vaakaverhottua ovea, joista läntisin on pariovi ja toinen yksilehtinen.

→→ Fig. 084:
Julkisivu Itään
FI-kuvat, 2024

Fig. 085:
Julkisivu etelään
Idän puoli / hirsirakennus
Moderni keskiosa / valehirsi
FI-kuvat, 2024

Fig. 086:
Julkisivu pohjoiseen
Lännen puoli / hirsirakennus
FI-kuvat, 2024

← Fig. 087:
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

Navetan itäsiipi / museo / kokoustila

→ **Fig. 088:**
Puusepän ja kirvesmiehen työkaluja
FI-kuvat, 2024

↓ **Fig. 089:**
Kokoustila
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 090:**
Metsästys- ja pyyntiesineitä
FI-kuvat, 2024

Navetan keskiosa / varasto

← **Fig. 091:**
Varastotila
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 092:**
Poron taljoa kuivumassa
FI-kuvat, 2024

Fig. 093:
Valehirsi ja betonisokkeli
FI-kuvat, 2024

Navetan länsisiipi / navetta / vanhat käymälät

→ **Fig. 094:**
Lauttaovi
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 095:**
Käymälä
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 096:**
Poron taljoa kuivumassa
FI-kuvat, 2024

Fig. 097:
Valehirsi ja betonisokkeli
FI-kuvat, 2024

Fig. 098:
Valehirsi ja betonisokkeli
FI-kuvat, 2024

Navetan länsisiipi / detaljit

→ **Fig. 100:**
Ovilukko
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 099:**
Ovilukko
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 101:**
Matala puoliranskalainen peiliovi
FI-kuvat, 2024

→→→ **Fig. 102:**
Itäväliseinän vaurioita
FI-kuvat, 2024

Navetan länsisiipi / navetta / päätyhuone

← **Fig. 103:**
Päädyn sisäänkäynti
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 104:**
Päätyhuone
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 105:**
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

3.1.9. RAK 09 Lapinkartano

Fig. 106:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Päärakennus eli Lapinkartano on vuodelta 1937 ja sijaitsee Torassiepintien varressa, pihatien pohjoispuolella.

Kaksikerroksinen rakennus on pohjaltaan T-mallinen: alasakaran muodostaa kuisti valkoisella vaakalaudoituksella verhottu eteinen, joka liittyy punamaalattuun, suorakulmaiseen hirsirunkoon. Nurkka- ja räystäslaudat ovat valkoiset.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 09 Lapin kartano**
Nykyinen käyttö:	Museo
Rak, vuosikymmen:	1937
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	2
Sokkeli:	Betonisokkeli
Runko:	Hirsirunko
Julkisivumateriaali:	Hirsi, punamaalattu. Valkoinen vaakaverhous
Katemateriaali:	Bitumikate, tummanharmaa
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Kaksikerroksinen hirsirakennus *Ovi- ja ikkunatyypit:* Sisäänkäynnillä pariovet Kuusiruutuiset ikkunat *Tulisijat:* Muurattu iso leivinuuni, puuhella (ei kytketty hormiin) *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Franck Isoniemi, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← **Fig. 107:**
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

← **Fig. 108:**
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 109:**
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

← **Fig. 110:**
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 111:**
Itähuone
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 112:**
ullakko
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 113:**
Päätupa itään katsottuna
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 114:**
Päätupa länteen katsottuna
FI-kuvat, 2024

Punamaalatun hirsirungon kummassakin päätykolmiossa on ikkuna, kuten myös eteisosassa, sisäänkäyntiparioven yläpuolella. Kaikki ikkunat ovat kuusiruutuisia, valkoisin pielilaudoin. Sisäänkäyntioveen liittyy kolmiruutuinen, matala ikkuna, jonka yläreuna on linjassa oven viereisten ikkunoiden kanssa. Sokkeli on betonia ja harjakatto tummanharmaata bitumihuopaa. Rakennuksessa on kaksi tiilimuurattua piippua, leivinuunille ja puuhellalle.

← **Fig. 115:**
Kuisti
FI-kuvat, 2024

↓ **Fig. 116:**
Kohtalokas betonisokkeliratkaisu alahirrelle, joka on laho. Onneton korjaus (lisäys), vesilistan poisto vai taidon puute?
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 117:**
Kotiliesi 30 puuhella
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 118:**
Valaisin
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 119:**
Puoliranskalainen peiliovi
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 120:**
Messinki 30:n luvun ovenkahva
FI-kuvat, 2024

3.1.10. RAK 10 Asuinrakennus

Asuinrakennus sijaitsee Torassiepintien varressa, päärakennuksen ja navetan puolivälissä. Kaksikerroksinen rakennus on pohjaltaan päärakennuksen tapaan T-mallinen: alasakaran muodostaa kuisti, valkoisella vaakalaudoituksella verhottu eteinen, joka liittyy punamaalattuun, suorakulmaiseen hirsirunkoon. Salvostyyppinä on rungossa käytetty pitkänurkkaa, hirsien päät on verhoiltu valkoisin nurkkalaudoin.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 10 Asuinrakennus**
Nykyinen käyttö:	Asuinrakennus
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	2
Sokkeli:	Luonnon kiveä
Runko:	Hirsirunko
Julkisivumateriaali:	Hirsi, punamaalattu. Valkoinen vaakaverhous
Katemateriaali:	Huopa, punainen
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Kaksikerroksinen hirsirakennus *Ovi- ja ikkunatyypit:* Sisäänkäynnillä pariovet Kaksi-, kolme ja kuusiruutuisia ikkunoita sekä yksi puoliympyrän mallinen erikoisikkuna *Tulisijat:* Iso muurattu leivinuuni, pönttöuuneja *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Franck Isoniemi, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← **Fig. 121:**
Rakennuksen sijainti
Kuvan pohja: MML

Fig. 122-124:
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

Punamaalatun hirsirungon kummassakin päätykolmiossa on kaksiruutuinen ikkuna, eteisosan sisäänkäyntioven yllä päätykolmiossa puoliympyrän mallinen erikoisikkuna. Maantasokerroksen ikkunat ovat punamaalatussa osassa ja eteisosan sisäänkäyntisivulla kuusiruutuisia, eteisosan sivuilla on kapeat, kolmiruutuiset ikkunat. Ikkunat ovat valkoisia, kuten myös räystäs- ja pielilaudat. Sokkeli on luonnonkiveä, harjakatto punaista bitumihuopaa. Rakennuksessa on yksi tiilimuurattua piippua mihin leivinuunille ja pönttöuuneille hormit on yhdistetty.

→→ Fig. 125:
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

← Fig. 125:
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

1. KERROS:
- kuisti
- tupakeittiö
- 2 makuuhuonetta

← Fig. 126xxx:
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

← Fig. 127:
Tupa
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 128:**
Makuuhuone
FI-kuvat, 2024

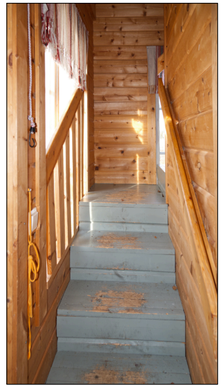

→→ **Fig. 129:**
Makuuhuone
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 130:**
Jäkälä
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 131:**
Pönttöuunin luukku
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 132:**
Porrashuone
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 133:**
Käytävä
FI-kuvat, 2024

← **Fig. 134:**
Makuuhuone
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 135:**
Makuuhuone
FI-kuvat, 2024

2. KERROS:
- käytävä
- 4 makuuhuonetta
- kylpyhuone

3.1.11. RAK 11 Tiipiirakennelma

Fig. 136:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Fig. 137:
Tiipiirakennelma
FI-kuvat, 2024

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 11 Tiipiirakennelma**
Nykyinen käyttö:	Varasto
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Ympyrä
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Ei ole
Runko:	Puuseipäät
Julkisivumateriaali:	Säänkestävä kangas
Katemateriaali:	Säänkestävä kangas
Katon muoto:	-
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Tiipiirakennelma *Ovi- ja ikkunatyypit:* Ei *Tulisijat:* Ei *Erityishuomiot:* Säävaurioita, runko osin verhoamaton
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

Tiipiirakennelma sijaitsee Toras-Siepin päärakennuksen pihapiirin lähellä, hieman navetasta kaakkoon. Pohjaltaan ympyrän muotoisen rakennelman runkona on puuseipäistä koostuva kehikko, joka on verhottu säänkestävällä kankaalla. Runko on osin verhoamaton, sekä siinä että kankaassa on havaittavissa säävaurioita. Rakennelma on elinkaaren lopussa.

3.1.12. RAK 12 Aitta 05

Aitta sijaitsee Torassiepintien varressa, navetan eteläpuolella. Yksikerroksinen, punamaalattu hirsirakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen, harjakatto on käsittelemätöntä puulankkua.

Rungossa on salvostyyppinä käytetty pitkänurkkaa. Itäpäädyn sisäänkäyntiaukon pielilaudat ja päätyjen räystäslaudat ovat valkoiset.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 12 Aitta 05**
Nykyinen käyttö:	Tyhjillään
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	
Runko:	Hirsirunko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Hirsi, punamaalattu
Katemateriaali:	Puulankku, käsittelemätön
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Ei kuistia
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Matala aitta *Ovi- ja ikkunatyypit:* Avoin käyntiaukko ja päätyikkuna ikkunaluukulla *Tulisijat:* Ei *Erityishuomiot:* Valkoiset räystäs- ja pielilaudat
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← Fig. 138:
Rakennuksen sijainti
Kuvan pohja: MML

→ **Fig. 139:**
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 140:**
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 141:**
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 142:**
Sisätila
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 143:**
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

3.1.13. RAK 13 Maakellari

←← **Fig. 144:**
Rakennuksen sijainti
Kuvan pohja: MML

Maakellari sijaitsee Toras-Siepintien itäpuolella, hieman saunarakennuksesta ja navetasta lounaaseen. Pohjaltaan suorakaiteen muotoisen kellarin runko on luonnonkiveä ja harjakatto käsittelemätöntä puulankkua, joka on ajan saatossa osin sammaloitunut. Kuistin osuus on suorakulmion muotoinen: sen seinämät ovat myös luonnonkiveä ja niihin yhdistetty puulankuista tehty harjakatto, jonka päällä on maakate. Kuistilta maakellariin vievän oviaukon pielet ovat käsittelemätöntä puulankkua.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 13 Maakellari**
Nykyinen käyttö:	Tyhjillään
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	
Runko:	Luonnonkivi
Julkisivumateriaali:	Maakate
Katemateriaali:	Puulankku, käsittelemätön
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Maakellari avoimella kuistilla *Ovi- ja ikkunatyypit:* Oviaukko, ei ikkunoita *Tulisijat:* Ei *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

↑ **Fig. 145:**
Sisäkäynti länteen
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 146:**
Maakellari
FI-kuvat, 2024

3.1.14. RAK 14 Aitta 06

Fig. 147:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Aitta sijaitsee Torassiepintien varressa, päärakennuksesta kohti koillista, kiinni toisessa aitassa. Yksikerroksinen, käsittelemätön vinohirsirakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen, harjakatto on käsittelemätöntä puulankkua ja paikoin sään vaurioittama. Nurkkakivet ovat uponneet maahan ja alahirret ovat siksi nykyään maanvaraisia.

Rungossa on salvostyyppinä käytetty pitkänurkkaa. Itäpäädyssä on pystylauta-liukuovi sisääntuloaukkoa peittämässä ja sen yläpuolella liukuluukulla peitetty ikkuna-aukko. Länsiseinässä on lähes koko leveydellä sahattu iso aukko ja sivuissa on lukuisia pieniä aukkoa. Aitta toimii nykyään varastotilana. Rakennuksessa on puulattia. Rakennus on mahdollisesti toiminut savusaunana, sillä seinät ovat ihan mustia.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 14 Aitta 06**
Nykyinen käyttö:	Varasto
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Nurkkakivet / uponneet maahan
Runko:	Vino hirsirunko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Hirsi, käsittelemätön
Katemateriaali:	Puulankku, käsittelemätön
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Hirsiaitta *Ovi- ja ikkunatyypit:* Pystylautaovi ja -ikkunaluukku *Tulisijat:* Ei *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← Fig. 148:
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

←← Fig. 149:
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

← Fig. 150:
Länsiseinä
FI-kuvat, 2024

3.1.15. RAK 15 Aitta 07 / Savusauna

Fig. 151:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Aitta sijaitsee Torassiepintien varressa, päärakennuksesta kohti koillista, kiinni toisessa aitassa. Yksikerroksinen, käsittelemätön vinohirsirakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen, harjakatto on käsittelemätöntä puulankkua ja paikoin sään vaurioittama. Nurkkakivet ovat uponneet maahan ja alahirret ovat siksi nykyään maanvaraisia.

Rungossa on salvostyyppinä käytetty pitkänurkkaa. Itäpäädyssä on pystylauta-liukuovi sisääntuloaukkoa peittämässä ja sen yläpuolella liukuluukulla peitetty ikkuna-aukko. Länsiseinässä on lähes koko leveydellä sahattu iso aukko ja sivuissa on lukuisia pieniä aukkoa. Aitta toimii nykyään varastotilana. Rakennuksessa on puulattia. Rakennus on mahdollisesti toiminut savusaunana, sillä seinät ovat ihan mustia.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Vanha pihapiiri**
Nimi	**RAK 15 Aitta 07 savusauna**
Nykyinen käyttö:	Varasto
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Nurkkakivet / uponneet maahan
Runko:	Vino hirsirunko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Hirsi, käsittelemätön
Katemateriaali:	Puulankku, käsittelemätön
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Hirsinen savusauna *Ovi- ja ikkunatyypit:* Pystylaudalla pariovet *Tulisijat:* Muurattu tulisija *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← Fig. 152:
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

←← Fig. 153:
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

← Fig. 154:
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 156:**
Erkoinen muotoinen takka
Ei otettu käyttöön
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 155:**
Savun jälkeä seinissä
ja alakatossa
FI-kuvat, 2024

3.2. TORAS-SIEPPI / LOMAKYLÄ

Fig. 157:
Pohjakuva, sateliitti
MML-kuvat, 2024

→ **Fig. 158:**
Pohjakuva, drooni
MV-kuvat, 2024

3.2. 1. RAK 16-18 Saunamökit

Fig. 159:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MV-kuvat

Saunamökit ovat valmistuneet 1980-luvulla ja sijaitsevat lomakylän koillisreunalla. Punaiseksi maalatut hirsimökit ovat yksikerroksisia ja pohjaltaan suorakulmaisia. Rungossa on salvostyyppinä käytetty pitkänurkkaa. Sokkeli on betonia ja harjakatto tummanvihreää huopaa, räystäslaudat julkisivun sävyyn punaiset.

Sisäänkäyntikuistit ovat sisäänvedetyt ja julkisivu on niiden kohdalla maalattu vaalean keltaiseksi. Ulko-ovet ovat pystylaudoitetut. Lasiaukollisissa ovissa on ristikkokoristeaihe lasin yläreunassa. Ikkunoiden koko ja määrä vaihtelee, niiden pielilaudat ovat vaalean keltaiset tai punaiset kontrastina seinäväriin. Kuistien ikkunoissa on ristikkoaihekoristeluja ulko-ovien tapaan. Kussakin mökissä on kaksi makuuhuonetta, alkovi, oleskelutila, vuolukivitakka, keittokomero, kylpyhuone ja sauna sekä wc.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 16-18 saunamökit**
Nykyinen käyttö:	Majoitustoiminta
Rak, vuosikymmen:	1980
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	Satunnaisia huoltotoimenpiteitä viime vuosina
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Betonia
Runko:	Hirsirunko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Hirsi, punamaalattu. Kuistien sisävetojen kohdalla vaalean keltainen
Katemateriaali:	Huopa, tumman vihreä
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide, harjakatto
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Rakennukset ovat valmistuneet 1980-luvulla ja niissä on 2 makuuhuonetta, alkovi, oleskelutila, takka, keittokomero, kylpyhuone ja sauna sekä wc. *Ovi- ja ikkunatyypit:* Ulko-ovet pystylaudalla, umpinainen tai lasiaukollinen Ikkunoiden koko ja määrä vaihtelee, pielilaudat vaalean keltaiset tai punaiset kontrastina seinäväriin *Tulisijat:* Vuolukivitakka *Erityishuomiot:*
Historia:	Suunniteltu ja rakennettu majoituskäyttöön
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

Fig. 160:
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

Fig. 161:
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

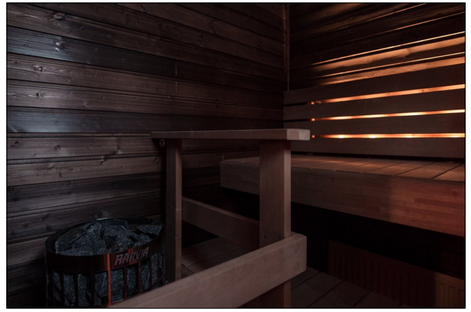
→ **Fig. 162:**
Makuuhuone
HRNV-kuvat

→ **Fig. 163:**
Tupa
HRNV-kuvat

→→ **Fig. 164:**
Sauna
HRNV-kuvat

3.2. 2. RAK 19-23 Takkamökit

←← **Fig. 165:**
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MV-kuvat

Takkamökit ovat valmistuneet 1980-luvulla ja sijaitsevat leirintäalueen koillisreunalla. Punaiseksi maalatut hirsimökit ovat yksikerroksisia, sisäänkäyntikuistit ulkonevat muuten suorakulmaisesta pohjasta. Rungossa on salvostyyppinä käytetty pitkänurkkaa. Sokkeli on betonia ja harjakatto tummanvihreää huopaa, räystäslaudat ovat julkisivun sävyyn punaiset.

Sisäänkäyntikuistien kohdalla julkisivu on maalattu vaalean keltaiseksi. Ulko-ovet ovat umpinaisia ja pystylaudoitetut. Ikkunoiden koko ja määrä vaihtelee, niiden pielilaudat ovat vaaleankeltaiset tai punaiset kontrastina seinäväriin. Kussakin mökissä on kaksi makuuhuonetta, oleskelutila, vuolukivitakka, keittokomero ja kylpyhuone.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 19-23 takkamökit**
Nykyinen käyttö:	Majoitustoiminta
Rak, vuosikymmen:	1980
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	Satunnaisia huoltotoimenpiteitä viime vuosina
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Betonia
Runko:	Hirsirunko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Hirsi, punamaalattu. Kuistien sisävetojen kohdalla vaalean keltainen
Katemateriaali:	Huopa, tumman vihreä
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide, harjakatto
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Rakennukset ovat valmistuneet 1980-luvulla ja niissä on 2 makuuhuonetta, oleskelutila, keittokomero ja kylpyhuone. *Ovi- ja ikkunatyypit:* Ulko-ovet pystylaudalla, umpinainen tai lasiaukollinen Ikkunoiden koko ja määrä vaihtelee, pielilaudat vaalean keltaiset tai punaiset kontrastina seinäväriin *Tulisijat:* Vuolukivitakka *Erityishuomiot:*
Historia:	Suunniteltu ja rakennettu majoituskäyttöön
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

→ **Fig. 166:**
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 167:**
Julkisivu pohjoisteen
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 168:**
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 169:**
Tupakeittiö
HRNV-kuvat

← **Fig. 170:**
Makuuhuone
HRNV-kuvat

←← **Fig. 171:**
Vuolukivitakka
HRNV-kuvat

← **Fig. 172:**
Tupa
HRNV-kuvat

3.2. 3. RAK 24-25 Hotellihuonemökit

Fig. 173:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MV-kuvat

Hotellihuonemökit ovat valmistuneet 1990-luvulla ja sijaitsevat leirintäalueen keskivaiheilla. Punaiseksi maalatut hirsimökit ovat yksikerroksisia, sisäänkäyntikuistit ulkonevat muuten suorakulmaisesta pohjasta. Rungossa on salvostyyppinä käytetty pitkänurkkaa. Sokkeli on betonia ja harjakatto tummanvihreää huopaa, räystäslaudat ovat julkisivun sävyyn punaisiksi maalatut. Ulko-ovet ovat pystylaudoitetut ja lasiaukolliset, lasiaukot kuusiruutuiset.

Sisäänkäyntisivuilla on kaksiruutuiset ikkunat yksi kuistin kummallakin puolella, muiden sivujen ikkunat ovat yksiruutuiset. Pielilaudat ovat ovissa ja ikkunoissa vaalean keltaiset kontrastina seinäväriin. Kumpikin hirsimökki on jaettu neljäksi hotellihuoneeksi, joissa kussakin on oleskelutila ja kylpyhuone.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 24 ja 25 90-luvun mökit, "Hotellihuonemökit"**
Nykyinen käyttö:	Majoitustoiminta
Rak, vuosikymmen:	1990
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Betonia
Runko:	Hirsirunko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Hirsi, punamaalattu
Katemateriaali:	Huopa, tumman vihreä
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide, harjakatto. Kuistit rakennusten kummassakin päädyssä
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Rakennukset ovat valmistuneet 1990-luvulla. Kumpikin hirsimökki on jaettu kahdeksi hotellihuoneeksi, joissa kussakin on oleskelutila ja kylpyhuone *Ovi- ja ikkunatyypit:* Lasi-aukollinen ulko-ovi Ikkunapari kullakin sivulla, pielilaudoitetut Pielilaudat vaalean keltaiset *Tulisijat:* *Erityishuomiot:*
Historia:	Suunniteltu ja rakennettu majoituskäyttöön
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← **Fig. 174:**
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 175:**
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

← **Fig. 176:**
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

←← **Fig. 177:**
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 178:**
Kylpyhuone
HRNV-kuvat

→ **Fig. 179:**
Makuuhuone
HRNV-kuvat

3.2. 4. RAK 26 Aitta 08

Aitta sijaitsee lomakylän itäreunalla, päärakennusta vastapäätä. Rakennus on siirretty paikalle 80-luvulla, alkuperäinen rakennusaika ja paikka eivät ole tiedossa. Yksikerroksinen, käsittelemättömistä pyöröhirsistä tehty vinohirsirakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen, harjakatto on mustaa bitumipaanua. Rungossa on salvostyyppinä käytetty pitkänurkkaa. Rakennus on maanvarainen ja siten altis kosteudelle.

Eteläpäädyssä on pystylautaovi ja sen yläpuolella pystylautaluukulla peitetty ikkuna-aukko. Ulko-oven vieressä on laaja, 20-ruutuinen, suorakulmainen ikkuna: luultavasti siirron yhteydessä rakennuksen sisäänkäyntipäädyssä on oviaukkoa siirretty sivummaksi ja avattu laaja suorakulmainen ikkuna oven viereen.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 26 Aitta 08**
Nykyinen käyttö:	Kokoontumis-/ vastaanottotila
Rak, vuosikymmen:	
Rak, vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Ei ole
Runko:	Vinohirsirunko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Pyöröhirsi, käsittelemätön
Katemateriaali:	Bitumipaanu, musta
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Rakennus on tyypiltään perinteinen aittarakennus *Ovi- ja ikkunatyypit:* Pystylautaovi. Päätykolmiossa yksi ja toisella sivulla kaksi pientä suorakulmaista ikkunaa, jotka on laudoitettu umpeen Ulko-oven vieressä laaja suorakulmainen ikkuna *Tulisijat:* Ei ole *Erityishuomiot:* Rakennus maanvarainen, altis kosteudelle
Historia:	Rakennus on siirretty paikalle 80-luvulla, alkuperäinen rakennusaika ei tiedossa. Luultavasti siirron yhteydessä rakennuksen sisäänkäyntipäädyssä on oviaukkoa siirretty sivummaksi ja avattu laaja suorakulmainen ikkuna oven viereen
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← **Fig. 180:**
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MV-kuvat

Fig. 182:
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

Fig. 183:
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

Fig. 184:
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

Fig. 185:
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

3.2. 5. RAK 27 Hevostalli

Fig. 186:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Talli on 2020-luvulta ja sijaitsee lomakylän tien toisella puolella pohjoiseen. Yksikerroksinen, rankarakenteinen rakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen, julkisivut ovat pääosin käsittelemätöntä valehirttä. Valehirsien saumakohdat ja nurkat on peitetty käsittelemättömin pystylaudoin. Päätykolmioissa seinien yläosassa on käsittelemätön lomalaudoitus.

Sokkeli on harkkoa ja vesikatteena musta huopa, harjakatto. Rakennus sijoittuu rinteeseen. Ulko-ovi on metallikiskolla liukuva yksilevyinen liukuovi, jossa yksinkertainen puuvedin. Ikkunat ovat pienet, suorakaiteen muotoiset ja käsittelemättömin laudoin pielilaudoitetut.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 27 Hevostalli**
Nykyinen käyttö:	Hevostalli
Rak, vuosikymmen:	2020
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Harkko
Runko:	Rankarakenne
Julkisivumateriaali:	Valehirsi, käsittelemätön, peittää sokkelin paikoitellen. Seinien yläosassa käsittelemätön lomalaudoitus Valehirsien saumakohdissa ja nurkissa käsittelemättömät pystylaudat
Katemateriaali:	Huopa, musta
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	-
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Rakennus sijoittuu rinteeseen *Ovi- ja ikkunatyypit:* Ulko-ovi liukuovi Ikkunat pienet, suorakaiteen muotoiset, pielilaudoitettu *Tulisijat:* - *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

Fig. 187:
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

Fig. 188:
Nurkka luoteeseen
FI-kuvat, 2024

3.2. 6. RAK 28-30 AuroraHut lasi-iglut 1-3

Fig.189:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MV-kuvat

AuroraHut lasi-iglut ovat valmis tuote ja ne on sijoitettu tontille soratasolle ilman varsinaisia perustuksia. Metallirunkoiset ja julkisivuiltaan pääosin lasiset iglut ovat muodoltaan säännöllisiä 12kulmioita. Iglujen katto on lasia, lasituksen ympäröimästä makuutilasta on umpinaisin väliseinin erotettu wc.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 28-30 Iglut**
Nykyinen käyttö:	Majoitustoiminta
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Säännöllinen 12-kulmio
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	-
Runko:	Metallirunko
Julkisivumateriaali:	Lasi
Katemateriaali:	Lasi
Katon muoto:	Säännöllinen 12-kulmio
Kuistin muoto:	-
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Lasi-iglut ovat valmis tuote, ja ne on sijoitettu tontille soratasolle ilman varsinaisia perustuksia. Igluissa on makuutila ja wc. *Ovi- ja ikkunatyypit:* Lasia, sisältyvät tuotteeseen *Tulisijat:* Ei ole *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

Fig. 190:
Iglu syksyllä
FI-kuvat, 2024

Fig. 191:
Iglu talvella
HRNV-kuvat

3.2. 7. RAK 31 Kota

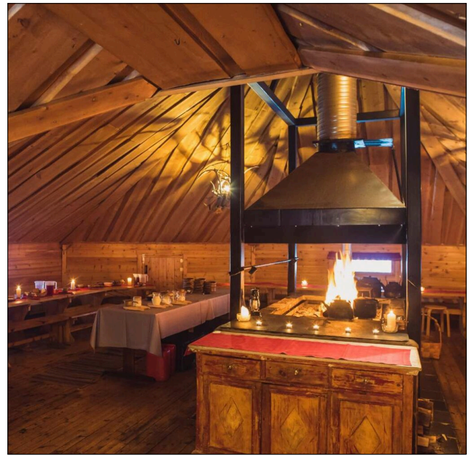
Fig. 192:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Suorakaiteen muotoinen sisäänkäyntikuisti liittyy muodoltaan kuusikulmaiseen, rankarakenteiseen päämassaan. Kuistilla on harjakatto, päämassan katto on pohjaa mukaillen kuusikulmainen, katemateriaalina bitumipaanu. Kodassa on vaalean siniseksi maalattu pystylautaovi, jossa vinoneliö ikkuna ja valkoiset pielilaudat. Kodan keskellä on tulisija.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 31 Kota**
Nykyinen käyttö:	Kota
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Kuusikulmainen
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Betoni
Runko:	Rankarakenteinen
Julkisivumateriaali:	Vaakalaudoitus, maalattu ruskea
Katemateriaali:	Bitumipaanu
Katon muoto:	Kuusikulmainen
Kuistin muoto:	Suorakaide, harjakatto
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Puurakenteinen kota *Ovi- ja ikkunatyypit:* Pystylautaovi, maalattu vaalean sininen, jossa vinoneliö ikkuna ja valkoiset pielilaudat *Tulisijat:* Kodan keskellä *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

← Fig. 193:
Kota talvella
HRNV-kuvat, 2024

← Fig. 194:
Kota syksyllä
FI-kuvat, 2024

← Fig. 195:
Sisätila
HRNV-kuvat, 2024

← Fig. 196:
Sisätila
HRNV-kuvat, 2024

3.2. 8. RAK 32 Laavu

Fig. 197:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MV-kuvat

Laavu sijaitsee Toras-Siepin lomakylän rannalla. Laavu on puolisuunnikkaan muotoinen, takasivu on etusivua lyhyempi. Runko on tuettu sokkelina toimivien puupölkkyjen varaan. Etusivultaan järvelle avoimen laavun runko on hirttä, käytetyt salvostyypit ämmännurkka ja pitkänurkka. Laavun alaosa on käsittelemätöntä pyöröhirttä ja yläosa on käsittelemätöntä lomalaudoitusta. Pulpettikatto kohoaa kohti järveä, katemateriaalina musta huopa. Laavun etu- ja sisäpuolella on puuosissa jonkin verran kirjoituksia ja piirustuksia.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 32 laavu**
Nykyinen käyttö:	Laavu
Rak. vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Puolisuunnikas
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Puupölkyt
Runko:	Hirsi, ämmännurkka ja pitkänurkka
Julkisivumateriaali: käsittelemätön	Alaosa pyöröhirsi, käsittelemätön ja yläosa lomalaudoitus,
Katemateriaali:	Huopa, musta
Katon muoto:	Pulpetti
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Laavu on etusivulta avoin ja aukeaa kohti järveä, takasivu on etusivua lyhyempi *Ovi- ja ikkunatyypit:* Ei ole *Tulisijat:* Ei ole *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

← Fig. 198:
Laavun ympäristö
FI-kuvat, 2024

← Fig. 199:
Laavu edestä
FI-kuvat, 2024

3.2.9. RAK 33 Nili / patsasaitta

Fig. 200:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Patsasaitta sijaitsee Toras-Siepintien varrella parkkipaikan kohdalla. Yksikerroksinen, yhden paalun varaan sijoitettu pieni hirsirakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen ja sen kuistille johtaa maasta tikkaat. Rungossa on salvostyyppinä käytetty ämmännurkkaa ja pitkänurkkaa. Harjakaton materiaalina on käytetty puulankkuja. Nykyaikainen tuote on istutettu paikalle ja muistuttaa niliä, mutta on sijoitettu paljon matalammalle.

Nili on yhden paalun varassa seisova pieni patsasaitta 1900-luvun loppupuolelta. Ne on tyypillisesti rakennettu korkean kannon päähän ja niissä säilytettiin elintarvikkeita eläimiltä suojassa.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 33 Nili patsasaitta**
Nykyinen käyttö:	
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakulmio
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Hirsi
Runko:	Hirsi, ämmännurkka ja pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Pyöröhirsi, käsittelemätön
Katemateriaali:	Lauta
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Niliä muistuttava tuote, jossa lisäksi tikkaat "kuistille" *Ovi- ja ikkunatyypit:* Ei ole *Tulisijat:* Ei ole *Erityishuomiot:*
Historia:	Nykyaikainen tuote, istutettu paikalle, muistuttaa niliä, mutta on sijoitettu paljon matalammalle. Nili on yhden paalun varassa seisova pieni patsasaitta 1900-luvun loppupuolelta, tyypillisesti ne on rakennettu korkean kannon päähän. Niissä säilytettiin elintarvikkeita eläimiltä suojassa
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

→→ Fig. 201:
Nili
FI-kuvat, 2024

3.2. 10. RAK 34 Parkkipaikan aitta

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 34 Parkkipaikan aitta**
Nykyinen käyttö:	Tapahtumatila
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Betoni
Runko:	Hirsirunko, pitkänurkka
Julkisivumateriaali:	Hirsi, käsitelty tummaksi
Katemateriaali:	Bitumipaanu, musta
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Ei kuistia
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* *Ovi- ja ikkunatyypit:* *Tulisijat:* Ei ole *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← Fig. 202:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

← Fig. 203:
Aitta
FI-kuvat, 2024

3.2.11. RAK 35 Päärakennus

Fig. 204:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MV-kuvat

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 35 Päärakennus**
Nykyinen käyttö:	Ravintola, vastaanottotila
Rak, vuosikymmen:	1980
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	Laajennuksia 1990-luvulta lähtien
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Monimuotoinen, koostuu useammasta suorakaiteesta
Kerrosluku:	2
Sokkeli:	Betoni
Runko:	Rankarakenne
Julkisivumateriaali:	Pystylaudoitus, maalattu ruskea ja tumma punainen
Katemateriaali:	Bitumipaanu, tumma harmaa ja huopa, musta
Katon muoto:	Harja, kattolyhdyissä harja
Kuistin muoto:	Suorakaide
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* 80-luvulle tyypillinen harjakattoinen *Ovi- ja ikkunatyypit:* *Tulisijat:* Hormin perusteella kyllä *Erityishuomiot:* Rakennuksen sisäosien tutkiminen ei sisältynyt toimeksiantoon. Osa ikkuna-aukoista on korostettu ruskealla tai keltaisella vaakalaudoitusaiheella. Ilmanvaihdon läpivientien metallirakenteet tumman punaiset
Historia:	Suunniteltu ja rakennettu ravintola- ja majoitustoiminnan päärakennukseksi
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

Päärakennus on valmistunut 1980-luvulla ja sijaitsee lomakylän kaakkoisnurkassa. Kaksikerroksinen rakennus on rankarakenteinen ja pääosin julkisivun pystylaudoitus on maalattu pohjoissivulla ruskeaksi ja itä-, etelä- ja länsisivuilla punaiseksi. Sokkeli on betonia. Rakennus on pohjaltaan monimuotoinen, koostuen useista suorakaiteista, joilla päämassaa on laajennettu 1990-luvulta lähtien. 80-luvulle tyypillisen harjakaton materiaalina on pääosin tummanharmaa bitumipaanu, yhdessä parvekkeessa on musta huopakate.

Päämassan katon pohjoislappeella on kaksi harjakattoista kattolyhtyä. Sisäänkäyntikuistit ovat harjakattoiset ja ulkonevat päämassasta. Itäpäädyn sisäänvedetty parveke 2. kerroksen päätykolmiossa on kannatettu pilarein 1. kerroksen terassilta. Ilmanvaihdon läpivientien metalliset suojarakenteet ovat tumman punaiset.

Hormien perusteella rakennukseen sijoittunee yksi tai useampi tulisija. Osaa ikkuna-aukoista on korostettu ruskealla tai keltaisella vaakalaudoitusaiheella.

Fig. 205:
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

Fig. 206:
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

Fig. 207:
Ravintolasali
HRNV-kuvat

Fig. 208:
Ravintolasali
HRNV-kuvat

3.2. 12. RAK 36 Talousrakennus

←← **Fig. 209:**
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MV-kuvat

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 36 Talousrakennus**
Nykyinen käyttö:	Talousrakennus
Rak. vuosikymmen:	1980
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Monimuotoinen, koostuu useammasta suorakaiteesta
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Betoni
Runko:	Rankarakenne
Julkisivumateriaali:	Pystylaudoitus, maalattu tumma punainen, kuistisyvennyksessä maalattu vaalea keltainen ja pohjoissivun varastossa käsittelemätön pystylaudoitus
Katemateriaali:	Huopapaanu, tumma vihreä ja musta aaltopelti
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Rakennukseen sijoittuu teknisiä-/ huoltotiloja, varastotiloja sekä wc-tilat.
	Ovi- ja ikkunatyypit: Pystylautaovet *Tulisijat:*
	Erityishuomiot: Ikkunoissa vaalean keltaiset pielilaudat
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

Talousrakennus on valmistunut 1980-luvulla ja sijaitsee lähellä Toras-Siepin rantaa, leirintäalueen keskivaiheilla. Yksikerroksinen rakennus on rankarakenteinen ja julkisivun pystylaudoitus on punaiseksi maalattu. Sokkeli on betonia ja harjakatto tummanvihreää huopapaanua, räystäslaudat ovat julkisivun sävyyn punaiset. Rakennus on pohjaltaan monimuotoinen, koostuen useista suorakaiteista. Sisäänkäyntikuisti on sisäänvedetty ja julkisivu on sen kohdalla maalattu vaalean keltaiseksi. Ulko-ovet ovat pystylaudoitetut, punaiseksi maalatut ja ikkunoissa on kuistin sävyyn keltaiset pielilaudat.

Pohjoissivulla on pieni pulpettikattoinen lisävarasto, jossa verhouksena käsittelemätön pystylaudoitus, katto mustaa aaltopeltiä. Rakennuksen katolla on yhteensä neljä piippua, joista kaksi on tiilestä ja kaksi metallista.

Rakennuksen sisätiloja ei päästy tarkistamaan, saatujen tietojen mukaan rakennukseen sijoittuu teknisiä- / huoltotiloja, varastotiloja sekä wc-tilat sekä päätellen sijainnista rannan vieressä lähellä laituria sekä piipuista mahdollisesti myös sauna / pesutilat.

→→ **Fig. 210:**
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

→→ **Fig. 211:**
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 212:**
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

→ **Fig. 213:**
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

3.2. 13. RAK 37 Tiipii

Tiipiirakennelma sijaitsee Toras-Siepin rannalla, hieman päärakennuksesta länteen. Pohjaltaan ympyrän muotoisen telttarakennelman runkona on puuseipäistä koostuva kehikko, joka on verhottu säänkestävällä kankaalla. Kankaassa on vetoketjulla suljettava kulkuaukko ja tiipiin keskellä nuotiopaikka.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 37 Tiipii**
Nykyinen käyttö:	Tupa-henkinen kokoontumispaikka
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Ympyrä
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Ei ole
Runko:	Puuseipäät
Julkisivumateriaali:	Säänkestävä, paksu kangas
Katemateriaali:	-
Katon muoto:	-
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:* Ympyrätelttа/ tiipii *Ovi- ja ikkunatyypit:* Ei, kankaassa vetoketjulla suljettava kulkuaukko *Tulisijat:* Tiipiin keskellä nuotiopaikka *Erityishuomiot:*
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

←← **Fig. 214:**
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MV-kuvat

←← **Fig. 215:**
Tiipii
FI-kuvat, 2024

3.2. 15. RAK 38 Koirien aitaus ja moderni rakennus

Fig. 216:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MML

Koirien aitaus ja sen viereinen talousrakennus sijaitsevat kompleksin idässä. Yksikerroksinen rakennus on rankarakenteinen, julkisivussa harmaa vaakaverhous. Sokkeli on harkkoa ja harjakatto mustaa peltiä, räystäslaudat ovat valkoiset. Rakennus on suorakaiteen muotoinen ja sen eteläpuolella on kuisti: kuistilta on suora kulku rakennuksessa oleviin, ulkoa käytettäviin wc-tiloihin. Ovet ja ikkunat pelteineen ovat valkoisia.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 38 Koirien aitaus ja moderni rakennus**
Nykyinen käyttö:	
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Harkko
Runko:	Rankarakenne
Julkisivumateriaali:	Puuverhous vaakaan, maalattu harmaa
Katemateriaali:	Pelti, musta
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:*
	Ovi- ja ikkunatyypit:
	Tulisijat:
	Erityishuomiot: Rakennuksessa ulkoa käytettävät wc-tilat, vieressä koira-aitaus
Historia:	
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

Fig. 217:
Talousrakennus
FI-kuvat, 2024

Fig. 218:
Koirien autaus
FI-kuvat, 2024

3.2. 14. RAK 39 Varastorakennus

Fig. 219:
Rakennelman sijainti
Kuvan pohja: MV-kuvat

Varastorakennus sijaitsee leirintäalueen eteläreunalla maisemallisesti hienolla paikalla, tiipiin ja päärakennuksen välissä. Yksikerroksinen rakennus on rankarakenteinen ja julkisivun lomalaudoitus on punaiseksi maalattu. Sokkeli on betonia ja pääosan harjakatto mustaa huopaa. Rakennus on perusrungoltaan suorakaiteen muotoinen ja sitä on itä- ja länsisivuilla laajennettu sivukatoksilla, jotka toimivat varastotiloina. Sivukatoksissa on musta aaltopeltikatto ja valkoiset räystäslaudat. Sisäänkäyntikuisti on rakennuksen pohjoispäädyssä ja katto on kuistin osalla tuettu kolmen kuoritusta puunrungosta tehdyn pilarin varaan.

Kuistin päätykolmion alareunassa on kolmen laudan levyinen vaakaverhous. Ainoat aukotukset rungossa ovat ulko-ovi ja sen vieressä kaksiruutuinen ikkuna, joissa on molemmissa valkoiset pielilaudat.

Kohde:	**Muonio / Toras-Sieppi / Leirintäalue**
Nimi	**RAK 39 Varastorakennus**
Nykyinen käyttö:	Varasto
Rak, vuosikymmen:	
Rak. vuosisata:	
Korjausvuodet:	
Signeeraus ja vuosiluku:	
Rungon muoto:	Suorakaide
Kerrosluku:	1
Sokkeli:	Betoni
Runko:	Rankarakenne
Julkisivumateriaali:	lomalaudoitus, maalattu punainen
Katemateriaali:	Huopa, musta ja musta aaltopelti
Katon muoto:	Harja
Kuistin muoto:	Suorakaide
Tunnuspiirteet:	*Rakennuskuvaus:*
	Ovi- ja ikkunatyypit: Pystylautaovi, kaksiruutuinen ikkuna
	Tulisijat: Ei
	Erityishuomiot: Rakennus sijaitse maisemallisesti hienolla paikalla
Historia:	Varastoa on laajennettu sivukatoksilla
Tallentaja:	Nita Lindfelt, Ark
Pvm:	15.11.2024

Ulko-ovi on pystylaudoitettu ja maalattu vihreäksi, ikkunan puitteet ovat tumman ruskeat. Kuistille vievät portaat kaiteineen ovat käsittelemätöntä puuta.

↑← **Fig. 220:**
Julkisivu pohjoiseen
FI-kuvat, 2024

← **Fig. 221:**
Julkisivu itään
FI-kuvat, 2024

← **Fig. 222:**
Julkisivu länteen
FI-kuvat, 2024

↑ **Fig. 223:**
Julkisivu etelään
FI-kuvat, 2024

4. YHTEENVETO

Toras-Sieppi koostuu kahdesta kohteesta: vanhasta pihapiiristä, joka hehkuu 30- luvun henkeä ja 1980-luvun lomakylästä. Pihapiirin rakennukset eivät sinänsä poikkea muista maatiloista, mutta sijaitsevat Muoniossa alueella, jossa suurin osa rakennuskannasta paloi sodassa. Tässä mielessä se on harvinainen. Pihapiiri on yhtenäinen ja homogeeninen.

Mielenkiintoisin kohde on ehdottomasti venetalas, joka on sisäjärven suomalainen erikoisuus. Talas on suhteellisen hyvässä kunnossa ja sen miljöö ja ympäröivä luonto on säilynyt täysin koskemattomana. Hyvin säilyneinä tuon tyyppiset venetalaat ovat hyvin harvinaisia Suomessa.

40 vuotta vanha lomakylä vanhenee huonosti ja mikäli se oli yhtenäinen alkuvaiheessa, on kokonaisuus nykyään heterogeeninen. Sijainti puolestaan on historiallisesti arvokas, ulottuen kivikauteen sekä tervan valmisteluun. Maisemallisesti paikka on upea.

5. LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

Anttila, Olavi ja Anttila, Pentti: Muonion asutus 1600-luvun alusta 1930-luvun lopulle: talot ja ihmiset. Osat 1 ja 2, Väyläkirjat 2020-2021

Laulumaa, Vesa: Toras-Sieppi, ranta-asemakaava-alueen arkeologinen inventointi 18.–19.6.2024, raportti, Museovirasto, 2024

Rasmussen, Siv: Vellikaara Vettasia / Muonion ja Äkäslompolon alueen saamen historia, Muonion kunta, 2008, ISBN 978-951-97138-6-1

Sewón, Katariina: Venevaja, Moreeni, 2016, ISBN 978-952-254-228-1

Tornionlaakon historia I : Tornionlaakson kuntien historiatoimikunta cop., 1991, ISBN 91-630-0263-9

Tornionlaakson historia II : Tornionlaakson kuntien historiatoimikunta cop., 1993, ISBN 91-971293-3-X 1/2-n

Fig. 224:
Jerisjoki laskeutuu Toras-siepin järveen Taustallla venetalas
EL-kuvat, 2019